

O B S A H

	str.
Predhovor	3
1. ZÁKLADNÉ POJMY (Peter Mráz)	5
1.1 Základné anatomické termíny, roviny a smery	6
2. ZÁKLADY CYTOLÓGIE A HISTOLÓGIE	8
2.1 Cytológia - náuka o bunke (Helmut Strakele, Peter Mráz) .	8
2.1.1 Biologické membrány - bunková membrána	8
2.1.2 Jadro bunky (nucleolus)	10
2.1.3 Jadierko (nucleus)	11
2.1.4 Stavebné súčasti cytoplazmy	11
Bunkové organely	12
Mitochondrie	12
Endoplazmatické retikulum	12
Ribozómy	13
Golgiho komplex	14
Lyzozómy	14
Mikrotelieska (peroxizómy)	15
Centrioly	15
Prstencovité lamely (lamellae anulatae)	15
Cytoskelet	15
Bunkové inklúzie (paraplazmatické látky)	17
Hyaloplazma	18
2.1.5 Voľný povrch buniek	18
2.2 Základy histológie (Helmut Strakele)	19
2.2.1 Epitelové tkanivo	19
Krycie epitely	21
Žľazové epitely	23
Zmyslové epitely	24
2.2.2 Spojivové a podporné tkanivo	24
Väzivá	24
Chrupky	27
Kosť	28

2.2.3	Svalové tkanivo	29
2.2.4	Nervové tkanivo	31
3.	PREHĽAD VÝVOJA ČLOVEKA PRED NARODENÍM (embryológia)	
	(Helmut Strakele)	35
3.1	Prenatálne obdobie vývoja	35
3.2	Embryológia	35
3.3	Vývoj pohlavných buniek	36
3.4	Oploďnenie	40
3.4.1	Transport zárodku	40
3.4.2	Zahniezdenie (implantácia) blastocysty	41
3.4.3	Vývoj chória	41
3.4.4	Vývoj zárodku (embrya)	41
3.5	Prenatálna diagnostika	48
3.6	Rast zárodku a plodu	49
4.	SÚSTAVA KOSTRY (Mária Osvaldová)	50
4.1	Všeobecná osteológia	50
4.1.1	Stavba kostí	50
4.1.2	Vývoj a rast kostí	50
4.1.3	Spojenie kostí	51
4.2	Skeleton /kostra/	52
4.2.1	Columna vertebralis /chrbtica/	52
	Vertebra /stavec/	52
	Vertebrae cervicales /krčné stavce/	53
	Vertebrae thoracicae /hrudníkové stavce/	54
	Vertebrae lumbales /driekové stavce/	54
	Os sacrum /krížová kosť/	54
	Os coccygis /kostrč/	55
	Spojenia na chrbtici	55
	Kraniovertebrálne spojenie	55
	Tvar chrbtice	56
	Pohyblivosť chrbtice	56
4.2.2	Thorax /hrudník/	56
	Costa /rebrow/	56
	Sternum /hrudná kosť, mostík/	57
	Spojenia na hrudníku	58
	Tvar hrudníka	58
	Pohyby rebier	59
4.2.3	Cranium /lebka/	59
	Neurocranium /mozgová časť lebky/	59
	Os occipitale /záhlavná kosť/	59
	Os sphenoidale /klinová kosť/	60
	Os ethmoidale /čuchová kosť/	60
	Concha nasalis inferior /dolná nosová mušľa/	60

	Os temporale /spánková kosť/	60
	Os frontale /čelová kosť/	61
	Os parietale /temenná kosť/	61
	Os lacrimale /slzná kosť/	62
	Os nasale /nosová kosť/	62
	Vomer /čerieslo/	62
	Splanchnocranium /tvárová časť lebky/	62
	Maxilla /čelusť/	62
	Os palatinum /podnebná kosť/	62
	Os zygomaticum /jarmová kosť/	62
	Mandibula /sánka/	63
	Os hyoideum /jazylka/	63
	Cavum cranii /lebková dutina/	63
	Orbita /očnica/	63
	Cavitas nasi ossea /kostná nosová dutina/	64
	Fossa temporalis /spánková jama/	64
	Fossa infratemporalis /podspánková jama/	65
	Fossa pterygopalatina /krídlovo-podnebná jama/	65
	Lebka novorodenca	65
	Articulatio temporomandibularis /spánkovo-sánkový kĺb/ ..	65
4.2.4	Skeleton membri superioris /kostra hornej končatiny/	65
	Clavicula /kľúčna kosť/	65
	Scapula /lopatka/	65
	Humerus /ramenná kosť/	67
	Ossa antebrachii /kosti predlaktia/	67
	Radius /vretenná kosť/	67
	Ulna /lakťová kosť/	67
	Ossa manus /kosti ruky/	68
4.2.5	Spojenia kostí hornej končatiny	68
	Articulatio sternoclavicularis /mostíkovo-kľúčny kĺb/ ...	68
	Articulatio acromioclavicularis /nadpleckovo-kľúčny kĺb/ .	68
	Articulatio humeri /ramenný kĺb/	69
	Articulatio cubiti /lakťový kĺb/	69
	Membrana interossea antebrachii /medzikostná blana pred- laktia/	69
	Articulatio radioulnaris distalis /vzdialenejší vretenno- lakťový kĺb/	69
	Kĺby a väzy ruky	69
4.2.6	Skeleton membri inferioris /kostra dolnej končatiny/	70
	Os coxae /panvová kosť/	70
	Femur /stehnová kosť/	72
	Ossa cruris /kosti predkolenia/	72
	Tibia /píšťala/	72
	Fibula /ihlica/	73

	Ossa pedis /kosti nohy/	73
4.2.7	Spojenia kostí dolnej končatiny	73
	Symphysis pubica /lonová spona/	74
	Articulatio sacroiliaca /krížovo-bedrový kĺb/	74
	Pelvis /panva/	74
	Articulatio coxae /bedrový kĺb/	75
	Articulatio genus /kolenný kĺb/	75
	Articulatio tibiofibularis /píšťalovo-ihlicový kĺb/	76
	Membrana interossea cruris /medzikostná blana predkolenia/	76
	Syndesmosis tibiofibularis /píšťalovo-ihlicové väzivové spojenie/	76
	Kĺby a väzy nohy	76
	Klenba nohy	77
5.	SVALOVÁ SÚSTAVA (Eva Ruttkay-Nedecká)	78
5.1	Všeobecná myológia	78
5.1.1	Stavba svalu	78
5.1.2	Úpon svalu	78
5.1.3	Delenie svalov	79
5.1.4	Cievne zásobenie a inervácia svalov	79
5.1.5	Pomocné zariadenia svalov	80
5.2	Špeciálna myológia	81
5.2.1	Musculi capitis /svaly hlavy/	81
5.2.2	Musculi colli /svaly krku/	86
5.2.3	Musculi thoracis /svaly hrudníka/	89
5.2.4	Musculi abdominis /svaly brucha/	91
5.2.5	Musculi pelvis /svaly panvovej uzávierky/	94
5.2.6	Musculi dorsi /svaly chrbta/	96
5.2.7	Musculi membri superioris /svaly hornej končatiny/	98
5.2.7.1	Topografické priestory na hornej končatine	103
5.2.8	Musculi membri inferioris /svaly dolnej končatiny/	103
5.2.8.1	Topografické priestory na dolnej končatine	109
6.	TRÁVIACE ÚSTROJENSTVO /apparatus digestorius/	110
	Úvod (Jozef Beňuška)	
	Všeobecná stavba a zloženie tráviacej trubice	110
6.1	Ústna dutina /cavum oris/	111
	Vestibulum oris	111
	Cavum oris proprium	112
	Labia /pery/	112
	Líce /bucca/	112
	Ďasno /gingiva/	113
6.1.1	Ústne slinné žľazy	113
6.1.1.1	Glandula parotis	114
6.1.1.2	Glandula submandibularis	115

6.1.1.3	Glandula sublingualis	115
6.1.2	Podnebie /palatum/	116
	Palatum durum	116
	Palatum molle	116
6.1.3	Zuby /dentes/	117
6.1.3.1	Trvalé zuby /dentes permanentes/	118
6.1.3.2	Padavé (mliečne) zuby /dentes decidui lactei/	121
6.1.4	Jazyk /lingua/	122
6.2	Hltan /pharynx/	124
6.3	Pažerák /oesophagus/	126
6.4	Žalúdok /ventriculus/	130
6.5	Črevo /intestinum, enteron/	134
6.5.1	Tenké črevo /intestinum tenue/	134
	Dvanásťnik /duodenum/	135
	Lačník /jejunum/	136
	Bedrovník /ileum/	136
6.5.2	Hrubé črevo /intestinum crassum/	137
	Caecum	138
	Appendix vermiformis	138
	Colon - ascendens, transversum, descendens, sigmoideum .	138
	Rectum	139
	Canalis analis	139
6.6	Peritoneum /pobrušnica/	141
6.7	Pečeň /hepar/	142
6.7.1	Žlčník /vesica fellea/	147
6.8	Podžalúdková žľaza /pancreas/	148
6.8.1	Mikroskopická štruktúra	149
7.	VYLUČOVACIA SÚSTAVA (Jozef Zlatoš)	151
7.1	Obličky /renes/	151
7.1.1	Nefróny	152
7.1.2	Prietok krvi obličkami	153
7.1.3	Funkcia obličiek a tvorba moča	154
7.2	Odvodné močové cesty	155
7.2.1	Močovod /ureter/	156
7.2.2	Močový mechúr /vesica urinaria/	156
7.2.3	Močová rúra /urethra/	157
	Mužská močová rúra /urethra masculina/	157
	Ženská močová rúra /urethra feminina/	158
8.	POHLAVNÉ ÚSTROJE, ROZMNOŽOVANIE (Jozef Zlatoš)	159
8.1	Ženské pohlavné ústroje /organa genitalia feminina/ ...	159
8.1.1	Vonkajšie pohlavné orgány	159
	Veľké pysky ohanbia /labia major pudendi/	159
	Malé pysky ohanbia /labia minora pudendi/	162

	Dráždec /clitoris/	162
	Pošva /vagina/	162
8.1.2	Vnútorne pohlavné orgány	162
	Vaječníky /ovaria/	162
	Vajíčkovody /tubae uterinae/	164
	Maternica /uterus/	164
8.2	Mužské pohlavné ústroje /organa genitalia masculina/ ...	166
	Pohlavný úd /penis/	167
	Miešok /scrotum/	167
	Semenníky /testes/	167
	Nadsemenníky /epididymis/	168
	Semenovod /ductus deferens/	169
	Semenný povrazec /funiculus spermaticus/	169
	Semenné mechúriky /vesiculae seminales/	169
	Predstojnica /prostata/	169